

A szám tanulmányainak és szemléinek angol nyelvű összefoglalói

Difficulties of dropout prevention and opportunities of support in low achievement schools – results of a questionnaire survey

Dóra Fanni Szabó – Edit Tóth – Éva D. Molnár

Abstract

A number of national and international studies have drawn attention to the fact that students' sociocultural environment, their access to adequate education, and motivating school environments significantly influence their school performance. Analyzing the data collected on a regular basis from different perspectives can contribute to the understanding of the mechanisms of low achievement schools and thus to the development of action plans and complex lines of action related to the solution of the problem. Our research questions asked the opinion of those school leaders, whose institute reached low results in the Assessment of Basic Competences about (1) what student, family and institutional factors lead to low results, the failure of primary school students' dropout prevention, (2) in which areas intervention needs are identified. According to our results collected with closed and open-ended questions, student-level factors are perceived as a more common difficulty by school leaders (N=68) than institutional-level ones. Among the most common difficulties were students' insufficient learning methods, their low learning motivation, and parents' attitude towards school and learning. Among the institutional level shortages, teachers' workload and the shortage of support personnel for dropout prevention and developing students are decisive. According to school leaders, there are opportunities for intervention in the areas which are the most problematic. At the same time, based on the answers to open-ended questions, the heads of institutions see the greatest resource in the further training of teachers.

Keywords: disadvantaged students, dropout, dropout prevention, school improvement

Profession- and career motivation factors in the case of first-year kindergarten teacher students

Pál Szontagh

Abstract

Today, motivation for a pedagogical career, which includes its existential, organisational and infrastructural conditions, differs from the degree of commitment to the profession of education. The latter can also be experienced in an informal way or outside the public education institutional system. As the first step in our research on profession- and career motivation, we conducted a survey among first-year kindergarten teacher trainees at the Faculty of Teacher Training of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in 2019/20 and 2020/21. By structured content analysis of students' freely edited motivational essays we tried to explore the professional and career characteristics that influenced students in applying for training. Differences between full-time and correspondence students were a prior aspect in order to investigate whether correspondence students have a different motivational base due to their life and work experience. Results of the research show that the majority of attractive factors can be classified as professional motivation when choosing kindergarten teacher training. It was also found that correspondence students' motivation is more versatile and mature compared to full-time students. There are more immature and naive ideas about the pedagogical career among full-time students, while family-friendly schedule and variety of the teacher career is more motivating for correspondence students.

Keywords: professional motivation, career motivation, higher education, kindergarten pedagogy

Secret weapon or just a substitute for action? The history and legitimacy of Hungarian after-school programs for disadvantaged students

József Balázs Fejes – Norbert Szűcs

Abstract

After-school programs for disadvantaged students (tanoda in Hungarian) are considered as one of the remedial measures to achieve equity in education in Hungary. With over five thousand children and young people as its students, today, this disadvantage-compensation initiative reaches the most students in Hungary. Until recently, financing mostly relied on short-term EU tenders. From 2019 onwards, these financial resources were replaced by the public sector, which is likely to support the stability and transparency of these programs. Moreover, this change in the financing of after-school programs allows to shift the focus of the discourse from financial problems to pedagogical issues. This literature review aims to initiate this shift. In order to create the context for academic discussion, a definition is given for after-school programs touching upon the most important aspects of the heterogeneity of the program. The paper then briefly describes the history of after-school programs in Hungary with a focus on financing, as it fundamentally determined the scope of controlling bodies as well besides the pedagogical issues. The paper summarizes the results of empirical studies on the progress of students participating in after-school programs. The most important issues and challenges in relation to the operation of after-school programs are also discussed. These include: (1) the complexity of goals; (2) the assessment of efficiency and efficacy; (3) obstructing the reform of the education system; (4) self-servingness; (5) the legitimacy of segregation in education from the perspective of the public. Finally, bearing in mind the challenges mentioned above, the paper attempts to outline a long-term perspective.

Keywords: after-school program, disadvantaged students, equity in education

Decline of the Antiquity. An Analysis of the National Core Curriculum 2020 and the ancient history chapters of the new high school history textbook

Tibor Grüll

Abstract

In the National Core Curriculum, which was introduced in 2020, the time spent on teaching ancient history has been significantly reduced. The new high school history textbook, which is mandatory for every secondary school to adopt, was naturally aligned with this curriculum. While the reduction of teaching material is favourable indeed for the students, this should have been done by putting more emphasis on the relationship of historical processes, rather than data. This curriculum, just like the textbook based upon it, have gigantic holes: we do not mention the Neo-Babylonian Empire, but we do teach the Babylonian captivity of the Jews; we do not say a word about the Persian (Achaemenid) Empire, but we mention the Greco-Persian wars and the Battle of Salamis; we finish the history of ancient Rome with Augustus, but we thoroughly teach early Christian history: the apostolic mission, the persecutions, not to mention the Constantinian shift. Consequently, students will receive incoherent, confusing learning material, accompanied by completely obsolete illustrations and unimaginative questions and tasks.

Keywords: history teaching, National Core Curriculum, high school history textbook, ancient history

How does the museum communicate? Analysis of the theoretical background of exhibition communication in the light of school sessions.

Ádám Kuttner

Abstract

The primary intellectual trend that determined the founding of modern museums was rationalism, which was one of the reasons these institutions positioned themselves as a repository of universal knowledge. Their main aim was to systematize and preserve the knowledge of mankind for a long time. In line with this, the focus of their communication was on the transfer of various knowledge and the enlightenment of the laity. However, the digital transformation has changed the museumgoer's both content consumption and knowledge acquisition habits, which museums need to take into account when planning various exhibitions and museum sessions. My hypothesis is that knowledge of newer communication theories can help both museum educators and educators in school preparation classes to process the museum experience and achieve the educational goal more effectively. Theoretical background and the starting point of the research are the communication theories identified by Hooper-Greenhill and Nielsen in their studies of museum and exhibition communication. In this study, I examine communication theories from different discourses of museum communication, based on practical experience. In the last six years, I monthly organized school sessions in museums. In this period, altogether, more than 450 people participated in these sessions in 22 domestic and international museums and collections in Hungary and the surrounding countries. The aim of my research on exhibition communication is to map the relationship between communication theories and museum discourse, the results of which will hopefully provide support for the design of support materials for group, school sessions, and individual visits, as well as the development of more effective educational tools.

Keywords: museum, communication, exhibition, ritual communication

Szerkesztőség:
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi
Kar Dékáni Hivatal,
6722 Szeged Egyetem u. 2.
Tel.: 06 30 3523226
e-mail: janos.gecz@gmail.com

Elektronikus változat,
közlési feltételek:
www.iskolakultura.hu

Előfizetésben terjeszti
a Magyar Posta Zrt.
Postacím: 1900 Budapest
Előfizetésben megrendelhető:
• az ország bármely postáján,
• a hírlapot kézbesítőknél,
• www.posta.hu WEBSHOP-ban
(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),
• e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu
címen,
• telefonon 06-1-767-8262 számon,
• levélben a MP Zrt. 1900 Budapest
címen.

Külföldre és külföldön előfizethető
a Magyar Posta Zrt.-nél:
• www.posta.hu WEBSHOP-ban
(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),
• 1900 Budapest,
• 06-1-767-8262,
• hirlapelofizetes@posta.hu

Előfizetési díj számonként 500 Ft.

Megjelenik havonta.

Lapunk példányai elérhetőek
az Írók Boltjában
(1061 Budapest, Andrássy u. 45.).

15. *H. Nagy Péter* (2002, szerk.): Ady-értelmezések
16. *Kéri Katalin* (2002): Nevelésügy a középkori
iszlámban
17. *Géczy János* (2003): Rózsahagyományok
18. *Kocsis Mihály* (2003): A tanárképzés megítélése
19. *Gelencsér Gábor* (2003): Filmolvasókönyv
20. *Takács Viola* (2003): Baranya megyei tanulók
tudásstruktúrája
21. *Lajtai L. László* (2004): Nemzetkép és iskola,
1777–1888
22. *Franyó István* (2004): Biológiai műveltségünk
23. *Golnhofer Erzsébet* (2004): Pedagógiai nézetek
Magyarországon, 1945–1948
24. *Bárdos Jenő* (2004): Nyelvpedagógiai
tanulmányok
25. *Kamarás István* (2005): Olvasásügy
26. *Géczy János* (2005): Pedagógiai tudásátadás
27. *Révay Valéria* (2005, szerk.): Nyelvészeti
tanulmányok
28. *Pukánszky Béla* (2005, 2006):
Gyermekszemlélet a 19. században
29. *Szépe György – Medve Anna* (2005, 2006,
szerk.): Anyanyelvi nevelési tanulmányok I.
30. *B. Nagy Ágnes – Medve Anna – Szépe György*
(2006, szerk.): Anyanyelvi nevelési
tanulmányok II.
31. *Géczy János* (2006): Az iskola kultúrája: nevelés
és tudomány
32. *Kelemen Elemér* (2007): A tanító a történelem
sodrában. Tanulmányok a magyar tanítóság
19–20. századi történetéből
33. *Medve Anna – Szépe György* (2008, szerk.):
Anyanyelvi nevelési tanulmányok III.
34. *Boros János* (2009): Filozófia!
35. *Hoffmann Zsuzsanna* (2009): Antik nevelés
36. *Orbán Jolán* (2010): Jacques Derrida szakmai
hitvallása
37. *Boros János* (2010): A tudomány, a tudás és az
egyetem
38. *Géczy János* (2010): Sajtó, kép, neveléstörténet
39. *Révay Valéria* (2010): A nyelvhasználat
szintjei a XVII–XIX. században Északkelet-
Magyarországon
40. *Medve Anna – Farkas Judit – Szabó Veronika*
(2010): 4×12 mondat
41. *Koltai Zsuzsa* (2011): A múzeumi
kultúraközvetítés változó világa
42. *Boros János* (2011): Demokrácia és szabadság
43. *Érfalvy Livia* (2012): Kosztolányi írásművészete
44. *Nagy Péter Tibor* (2012): Oktatás, -történet,
-szociológia
45. *Horváth József* (2012): Íráspedagógiai
tanulmányok
46. *Boros János* (2013): Időszerű etika
47. *Boros János* (2014): Szenvedély és
szükségesség
48. *Mészáros György* (2014): Szubkultúrák
és iskolai nevelés
49. *Bence Erika* (2015): Virtuális irodalomtörténet
50. *Mekis D. János* (2015): Auctor ante portas
51. *Boros János* (2016): Etika és politika
52. *Racsko Réka* (2017): Digitális átállás az
oktatásban.

**Szabó Dóra Fanni – Tóth Edit –
D. Molnár Éva**

A felzárkóztatás nehézségei és támogatásának lehetőségei a gyengén teljesítő iskolákban – egy kérdőíves vizsgálat eredményei

Tanulmányunk célja, hogy bemutassuk annak a vizsgálatnak az eredményeit, amely az Országos kompetenciamérésen alacsony teljesítményt elérő intézmények vezetőinek körében zajlott. Egy zárt, valamint nyílt végű kérdéseket alkalmazó kérdőív segítségével arra a kérdésre kerestük a választ, hogy az intézmények vezetői szerint (1) milyen tanulói, családi és intézményi szintű okok vezetnek az alacsony eredményességhez, a felzárkóztatás sikertelenségéhez az alapfokú oktatásban, s (2) milyen területeken azonosítható a beavatkozás szükségessége. A kutatás eredményeinek értelmezése hozzájárulhat azoknak a hatásoknak a megértéséhez, amelyek a gyengén teljesítő intézményekben jönnek létre, és ezáltal a felzárkóztatáshoz kapcsolódó intézkedési tervek kialakításához, annak figyelembevételével, hogy a kutatás csupán egy szereplőnek, az intézményvezetőnek a szemszögét vizsgálja az alapfokú oktatásra vonatkozóan.

Szűcs Norbert – Fejes József Balázs Csodafegyver vagy pótcselekvés? A tanodamozgalom története és legitimációs kérdései

A tanodamozgalom történetét folyamatos instabilitás, szakmai és etikai dilemmák, legitimációs problémák jellemzik. Az egyik legfontosabb kérdésnek, a „tanodai siker” konceptualizálásának és operacionalizálásának a nehézségét már a mindenkor támogatók (kormányzati szereplők, a hatékonyságmérés potenciális megrendelői és egyben a tanodák érdekérvényesítő lobbijának célzottjai) és a támogatottak (tanodafenntartók, a hatékonyságmérés alanyai) eltérő filozófiája, feladatértelmezése feltételezte. A támogatók, saját szemszögből logikus módon,

egy nagyobb társadalmi alrendszer – 2019-ig a közoktatás – célrendszeréhez próbálták igazítani a tanodák működését. A tanodák létjogosultságát tehát az iskolai előmenetelben elért sikerekkel, hozzáadott értékkel kellett (volna) alátámasztani. Azonban a tanodák progresszív, diskurzust meghatározó része a kétezres évek óta azt képviseli, hogy a közoktatási funkciók mellett szociális és kulturális funkciók fellavallása, egymásra épülése adja a tanodák ethoszának a lényegét. Utóbbi területekkel kapcsolatban nem állítottak fel lényegi elvárásokat a tanodákkal szemben, míg az oktatási területen olyan követelmények fogalmazódtak meg, amelynek megfelelni eleve szakmaiatlan elvárás volt.

Grüll Tibor

Az ókor alkonya:

A NAT 2020 és az új gimnáziumi történelemtankönyv ókori fejezeteinek elemzése

Sajnos, a tankönyvből szinte teljességgel hiányzik a kompetenciák fejlesztése. Még a legegyszerűbb kérdések és feladatok is fantáziátlanok, túl gyakran szerepel bennük a csináld ezt vagy azt „az internet segítségével”, ami egyrésztől pedagógiai szempontból problematikus, mert a diáknak miért kellene éppen azt a tűt megtalálnia az internet szénakazaljában, amire a tanár gondolt (minimum egy linket kellene megadni az ilyen feladatokhoz), másrésztől teljesen felesleges ilyen utasítást adni, mivel bármely feladat megoldásának ma úgyis kapásból az interneten fog utánanézni a diák. Az is nyilvánvaló, hogy egy tankönyv komoly dolog, de nem tesz jót a szöveg befogadásának – különösen a mai fiatalok körében –, hogy teljesen mellőzi a humort, a könnyedséget. (A Németh György által írt OFI-s kilencedikes gimnáziumi tankönyvbe még viccek és karikatúrák is belefértek.) Jó lett volna, ha a diákok számára idegen és taszító festmények helyett gyakrabban él a jól ismert filmekből vett illusztrációkkal, utalásokkal, esetleg – horrorile dictu – még filmográfiát is mellékel az egyes fejezetekhez. Kár, hogy így a tankönyv még jobban eltávolítja a mai tinédzserektől az ókort, ami vonzó, színes, érdekes és aktuális világ, anélkül, hogy erőltetetten aktualizálók akarnánk lenni.